

November 1918

De mensen die dachten dat de oorlog snel voorbij zou zijn, waren intussen al lang dood. En juist door de oorlog. Daarom hoorde Albert in oktober de geruchten over de komende wapenstilstand nogal sceptisch aan. Hij geloofde ze net zomin als de propaganda aan het begin, toen bijvoorbeeld werd beweerd dat de kogels van de moffen zo zacht waren dat ze onder daverend gelach van de Franse regimenten als beurse peren op hun uniform te pletter sloegen. In de loop van vier jaar had Albert daar hele ladingen van gezien, kerels die zich doodlachten als ze een Duitse kogel kregen.

Hij wist heus wel dat hij vooral uit een soort bijgeloof de komende wapenstilstand niet serieus wilde nemen: hoe meer je hoopt op vrede, hoe minder geloof je eraan hecht als die wordt aangekondigd, om zo het noodlot te bezweren. Alleen kwamen die berichten dag in dag uit met golven tegelijk binnen en steeds korter op elkaar, en begon iedereen te herhalen dat de oorlog werkelijk op zijn eind liep. Er werd zelfs geschreven, en dat was bijna niet te geloven, dat de oudste soldaten, die al jaren aan het front meesjokten, nodig moesten worden gedemobiliseerd. Toen de wapenstilstand ten slotte een aannemelijk vooruitzicht werd, begon de hoop het er levend af te brengen zelfs bij de grootste pessimisten post te vatten. Gevolg was dat niemand meer erg warmliep voor een aanval. Er werd gezegd dat de 163ste Infanteriedivisie uit alle macht zou proberen vanaf de andere kant van de Maas door te breken. Sommigen hadden het nog wel over een robbertje vechten met de vijand, maar in de lagere regionen waar Albert en zijn kameraden zaten, was men sinds de overwinning van de geallieerden in Vlaanderen, de bevrijding van Lille, de Oostenrijkse aftocht en de capitulatie van de Turken meestal een stuk minder uitbundig dan de officieren. Het geslaagde Italiaanse offensief, de Engelsen in Doornik, de Amerikanen in Châtillon... het was duidelijk dat ze op de goede weg zaten. Het grootste deel van de eenheid begon te doen alsof en er was een duidelijke scheidslijn te zien tussen hen die net als Albert het einde van de oorlog het liefst rustig tussen hun spullen met roken en brieven schrijven hadden afgewacht, en hen die brandden van verlangen te profiteren van de laatste dagen om samen gezellig de moffen nog eens toe te takelen.

<https://www.youtube.com/watch?v=zTR4hCrQIWY>